raad landelijk gebied

Raad voor Verkeer en Waterstaat

VROMraad

Minister van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen
Plesmanweg 1 - 6
2597 JG DEN HAAG

datum:	19 januari 2012	contactpersoon:	Ron Hillebrand
		doorkiesnummer:	070 4562070
kenmerk:	2012-010	e-mail:	ron.hillebrand@rli.nl
betreft:	Aanbieding evaluatie RLG, RVW, VROM-raad en nulmeting RLI door Berenschot		

Geachte mevrouw Schultz van Haegen,

Conform artikel 28 lid 2 en lid 3 van de Kaderwet adviescolleges zenden de Raad voor het landelijk gebied (RLG), de Raad voor verkeer en waterstaat (RVW) en de VROM-raad u bijgaand het evaluatieverslag over de taakvervulling in de afgelopen periode. In de kabinetsnota 'Kwaliteit van de verbinding' (2008) is het beleidsvoornemen opgenomen om deze raden te fuseren tot de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (RLI). Het leek ons daarom nuttig de evaluatie van de afzonderlijke raden in het licht te plaatsen van deze aanstaande samenvoeging.

Voor een zo onafhankelijk mogelijk oordeel over de taakvervulling en een deskundige vertaling naar de toekomstige situatie van de RLI, hebben wij adviesbureau Berenschot gevraagd de evaluatie uit te voeren in de vorm van een nulmeting voor de RLI. Berenschot heeft de documentatie over de raden geanalyseerd (jaarverslagen, werkprogramma's, adviezen en evaluaties) en daarbij rapporten en adviezen betrokken over de rol en effectiviteit van het adviesstelsel in het algemeen. Daarnaast heeft Berenschot gesprekken gevoerd met (oud-) bestuurders, SG's, raadsleden, (voormalig) secretarissen van de raden, Tweede Kamerleden en externen en zijn diverse bijeenkomsten met betrokkenen georganiseerd om informatie te vergaren en tussentijdse bevindingen te toetsen.

Op basis van de verzamelde informatie heeft Berenschot bijgaande rapportage '**Verbinden in onafhankelijkheid -** Naar een goede start voor de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur' opgesteld (zie bijlage 1). In het rapport worden aanbevelingen gedaan die bedoeld zijn om een kwaliteitsimpuls te geven aan een goede start van de RLI en het effectief functioneren van de nieuwe raad. In de tabel in bijlage 2 zijn de aanbevelingen van Berenschot in één kolom samengevat. In de tweede kolom geven de huidige raden per aanbeveling een korte reactie op elke aanbeveling.

Het doel van deze korte reacties is om de nieuwe raad een zo concreet mogelijk handelingsperspectief te bieden bij de praktische doorvertaling van de door Berenschot gedane aanbevelingen. De huidige raden hopen dat de nulmeting op deze manier een waardevolle bijdrage levert aan een goede start van de RLI.

Met vriendelijke groet,

namens de Raden voor de Leefomgeving en Infrastructuur

dhr. mr. H.M. Meijdam
Voorzitter VROM-raad

Bijlage 1: Eindrapportage Berenschot **Verbinden in onafhankelijkheid -** Naar een goede start voor de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur

Bijlage 2: Tabel met aanbevelingen en reactie RLG, RVW en VROM-raad

Bijlage 2: aanbevelingen Berenschot en advies RLG, RVW en VROM-raad

AANBEVELINGEN BERENSCHOT	ADVIES RLG, RVW en VROM-raad
Werkprogramma	
Stel bij de start van de nieuwe raad een strategisch perspectief en een kader met inhoudelijke randvoorwaarden op.	De raden zien het opstellen van een strategisch perspectief als een belangrijke en bindende stap om de vertrekpunten van de RLI te bepalen.
Geef het werkprogramma een meerjarenkader, maar zorg dat flexibiliteit mogelijk blijft.	De ervaring van de afgelopen periode, waarin de raden intensief hebben samengewerkt, leren dat de voorgestelde meerjarige aanpak van het werkprogramma goed kan werken.
Bepaal vooraf de ruimte die in het werkprogramma wordt ingeruimd voor vragen van het parlement, beleidsadviezen en strategische adviezen.	De raden zien weinig toegevoegde waarde in het vooraf bepalen van de ruimte voor de verschillende door Berenschot onderscheiden type adviezen. Wel stellen de raden voor om in het werkprogramma structureel circa 20% van de capaciteit te reserveren voor ongevraagde adviezen en/of vragen vanuit het parlement en de samenleving.
Richt een adequaat proces in om te komen tot de opstelling en vaststelling van het werkprogramma en zorg dat alle belangrijke partijen aangehaakt zijn.	Naast structurele contactmomenten met de betrokken bewindslieden, stellen de raden voor een jaarlijks beraad van DG's en/of SG's te benutten voor de stroomlijning van het werkprogramma ten aanzien van de departementale vragen. Daarnaast adviseren de raden om – onder andere met het oog op de opstelling van het werkprogramma – reguliere contacten te onderhouden met het parlement en maatschappelijke organisaties.
Verzoek alle partijen hun adviesvraag per brief aan de RLI te bevestigen en stel de adviesvrager per brief op de hoogte van de manier waarop de RLI de adviesvraag interpreteert.	De raden onderschrijven het belang van het verbeteren van de communicatie aan de voorkant van het proces. Idealiter zou elke adviesvraag in een door de betrokken bewindspersoon ondertekende brief aan de RLI moeten worden bevestigd. Wel dient er daarbij voor gewaakt te worden dat de doorlooptijd van adviezen hierdoor niet te zeer wordt belast.
Inhoud van adviezen	
Gebruik het bij de start van de nieuwe raad opgestelde inhoudelijke kader bij de totstandkoming van de inhoud van de adviezen.	De raden zien veel meerwaarde in het opstellen en benutten van een strategisch perspectief en kader met inhoudelijke randvoorwaarden.
Neem bij de uitwerking van de adviezen ook relevante aspecten uit de andere hoofdaandachtsgebieden (naast fysiek, ook economie, sociaal-cultureel, bestuurlijk-juridisch en internationaal) mee.	Deze aanbeveling wordt door de raden gezien als één van de operationaliseringen van de gewenste verbreding en integrerende aanpak die de RLI moet gaan hanteren.
Adviesproces	
Zorg tijdens het adviesproces voor voldoende afstemming (op het juiste niveau) met de departementen.	Regelmatig contact met de departementen is een belangrijke voorwaarde voor een goed adviestraject. In de verantwoording bij het advies kan voortaan worden gerapporteerd in welke mate en met wie contact is onderhouden tijdens een adviestraject.
Breng bij de start van elk adviestraject het krachtenveld in kaart en bepaal naar aanleiding daarvan op welke manier samenspel met maatschappelijke actoren gewenst is.	Alvorens een adviestraject start, stelt de raad een startnotitie vast. De raden vinden het relevant om de omgevingsanalyse een vast onderdeel te maken van deze startnotitie.
Organiseer samenspel met de kennisinstellingen om ervoor te zorgen dat adviezen een goede feitelijke basis hebben en gebaseerd zijn op deugdelijke analyses en vertrouwenwekkende toekomstverkenningen.	Ook dit aspect kan als vast onderdeel van de startnotitie worden meegenomen opdat de raad bij de start van een adviestraject de informatie van kennisinstellingen weloverwegen betrekt in de analyses.
Besteed aandacht aan de interactie binnen de raad door naast periodieke vergaderingen alternatieve vormen van samenspel te zoeken (bijvoorbeeld werkbezoeken, netwerkvorming, kennisuitwisseling en conferenties).	De raden hebben ervaren dat de expliciete aandacht voor interactie binnen de raad en met de maatschappelijke praktijk wezenlijk is voor adequate advisering en een goed samenspel en bevelen de RLI aan hier aandacht aan te besteden.
Stem de samenwerking en samenstelling van raad en secretariaat op elkaar af om een zo goed mogelijk samenspel te organiseren.	De raden adviseren bij de start van de nieuwe raad een aantal afspraken met elkaar te maken en deze expliciet vast te leggen. Voor de voorbereiding, de verdere uitwerking en de daadwerkelijke uitvoering van deze afspraken is volgens de raden een belangrijke rol weggelegd voor de voorzitter en de secretaris.
Samenstelling en rol RLI	
Werk met verschillende 'lagen' (leden, geassocieerde leden, deskundigen) om de breedte van het adviesdomein te kunnen bestrijken.	De raden stellen voor om met twee lagen te werken (leden en geassocieerde leden) en daarnaast voor specifieke vraagstukken externe deskundigen in te schakelen. Deze externe deskundigen kunnen worden ingezet als lid van de raadscommissies die de adviezen voorbereiden. Daarnaast kunnen de externe deskundigen worden benaderd om op te treden als coreferent van een advies. Gezien de breedte van het adviesdomein denken de raden dat een groep van tussen de 40 en 50 geassocieerden minimaal noodzakelijk is.
Bouw structurele ondersteuning voor de voorzitter in met het oog op het versterken van externe contacten, bijvoorbeeld door één of twee vice-voorzitters te benoemen.	De raden stellen dat de aanstelling van meerdere vicevoorzitters het gevaar van verkokering in zich draagt, waarmee het einddoel van integrale advisering onder druk zou kunnen komen. Desalniettemin zien de raden wel de toegevoegde waarde van een plaatsvervangend voorzitter, die de voorzitter bij afwezigheid kan vervangen.

Laat het principe 'brede deskundigheid op het brede werkveld' (generalisten) leidend zijn bij de samenstelling van de kernraad.	De raden stellen voor dat dit aspect betrokken wordt in de voordracht van de leden voor de nieuwe raad. Daarbij merken de raden overigens op dat het niet wenselijk is een kernraad te formeren waarin louter plaats is voor generalisten. Het gaat er om te zoeken naar een juiste balans.
Leg de beoogde samenstelling van een adviescommissie voor aan de adviesvrager met als doel om draagvlak en verbinding te vergroten.	Met het oog op de onafhankelijke positie van de raad, zien de raden de samenstelling van een raadscommissie (met 2 leden en enkele geassocieerde leden of externe deskundigen) als een uitdrukkelijke verantwoordelijkheid van de raad. Dat neemt overigens niet weg dat transparantie en verantwoording achteraf zorgvuldig gewaarborgd dienen te worden.
Stuur actief op netwerkvorming en kennisuitwisseling tussen raadsleden, geassocieerde leden, deskundigen en secretariaat.	De raden adviseren jaarlijks één of meer bijeenkomsten te organiseren waarin de netwerkvorming en kennisuitwisseling centraal staat. Zo kan de vorming van het werkprogramma een kristallisatiepunt zijn in de uitwisseling van kennis en ervaring.
Doorwerking	
Bepaal op een vroegtijdig moment de strategie om doorwerking te realiseren en bespreek en actualiseer deze strategie op gezette tijden binnen de raad en met de adviesvrager.	Als vaste momenten in een adviestraject hanteren de raden momenteel de vierslag 'startnotitie', 'tussendiscussie', 'bespreking conceptadvies' en 'vaststelling advies'. Op deze momenten zou de beoogde doorwerking aan de orde gesteld kunnen worden. Na de publicatie kan de doorwerking steviger op de agenda blijven / komen. Hier is een belangrijke rol weggelegd voor zowel de voorzitter van de raad als voor de voorzitter van de raadscommissie die het advies heeft voorbereid.
Zorg dat de adviezen concrete handelingsperspectieven bieden, het liefst gespecificeerd per doelgroep.	De raden onderschrijven het nut van deze aanbeveling en zijn van mening dat dit bij de behandeling van het conceptadvies systematischer als aandachtspunt kan worden geagendeerd.
Rappelleer wanneer het kabinet niet binnen de wettelijk gestelde termijn met een reactie komt of wanneer deze reactie naar het oordeel van de raad van onvoldoende kwaliteit is.	De raden zijn het ermee eens dat het van groot belang is om kabinetsreacties op adviezen zowel qua timing als op inhoud nauwgezet te volgen en hierover te rapporteren.
Organiseer monitoring van de daadwerkelijke doorwerking van de adviezen op structurele basis en rapporteer hierover in de jaarverslagen.	De raden onderkennen dat de wijze en mate van doorwerking in de jaarverslagen niet systematisch heeft plaatsgevonden en adviseren de nieuwe raad om op structurele basis te rapporteren over de aandacht die er voor de adviezen van de RLI is of is geweest.